Wie wint maandag de Nobelprijs Economie?

De vaakst geciteerden

RV
Andrei Shleifer.

© BLOOMBERG
Alberto Alesina.

© BLOOMBERG
Robert Barro.

De keuze van de redactie

© BLOOMBERG
Robert Shiller.

© BLOOMBERG
Raghuram Rajan.

RV
Markus Brunnermeier.

De keuze van de economen

© PHOTONEWS
William Baumol.

© BLOOMBERG
Robert Barro.

RV
Angus Deaton.

Als we voortgaan op de 'wisdom of crowds', dan kunnen de in Rusland geboren Andrei Shleifer, de in Italië geboren Alberto Alesina of de Amerikaan Robert Barro de Nobelprijs voor economie wel eens winnen. Zij zijn de meest geciteerde economen van het moment. Alle drie doceren ze aan Harvard.

De 59-jarige Andrei Shleifer voert het RePEc-lijstje met meest geciteerde economen aan, gevolgd door Barro. Alesina is de nummer één op de Thomson Reuters index van vaakst aangehaalde economen, opnieuw gevolgd door Barro.

Het verhaal wil dat Shleifer Engels leerde door te kijken naar de tv-serie Charlie's Angels.

Andrei Shleifer verhuisde op zijn 15de naar New York, waar het verhaal wil dat hij Engels leerde door te kijken naar de tv-serie 'Charlie's Angels'. Hij verwierf faam in de behavioral finance. Zo doorprikte hij in 1997 het idee dat prijzen door arbitrage altijd een correcte waarde benaderen. De klassieke theorie wil dat zodra een prijs irrationeel laag of hoog wordt, velen makkelijk geld willen verdienen door die prijsverschillen uit te buiten. Daardoor duwen ze de prijs weer op een correct niveau.

Klopt niet, zei Shleifer. Arbitrage is risicovol en duur. De markt kan - om de woorden van John Maynard Keynes te gebruiken - langer irrationeel blijven dan jij solvabel blijft.

De vraag is echter of voor een Nobelprijs ook niet-academische prestaties meespelen. Shleifer adviseerde in de jaren 90 de Russische regering bij haar privatiseringsplannen. Hij raakte er verwikkeld in een corruptiezaak die uitdraaide op een minnelijke schikking.

Als Shleifer keynesiaans klinkt, dan klinkt **Alberto Alesina** als het tegenovergestelde. De 53-jarige professor is tegen de Amerikaanse overheidsstimuli. 'De geschiedenis toont aan dat het verlagen van de uitgaven om de tekorten te dempen net de sleutel is tot het promoten van economische groei.'

Alesina spit al heel zijn carrière de relatie tussen politiek en economie uit. Zijn expertise leidde hem daarbij naar de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds (IMF). Hij publiceerde onder meer over de Europese integratie en over sociale zekerheid in de Verenigde Staten en Europa.

Ook de 66-jarige **Robert Barro** is niet meteen een aanhanger van Keynes. Samen met Nobelprijswinnaar Robert Lucas en Thomas Sagent wordt hij gezien als een van de grondleggers van de neoklassieke school - een antwoord op het keynesianisme. Hij voerde onderzoek naar hoe innovatie en publieke investeringen tot economische groei kunnen leiden. Zijn handboek macro-economie geldt als een standaardwerk.

De markt heeft niet altijd gelijk. En zeepbellen bestaan wel degelijk en ze kunnen de economie zware schade berokkenen. Die opvattingen, die ingaan tegen de economische theorie die decennialang als leidraad diende voor politici en centrale bankiers, delen de drie economen die volgens de redactie van De Tijd de Nobelprijs Economie verdienen.

Eén naam, die van Robert Shiller, stond ook vorig jaar hoog op de favorietenlijstjes. De Yale-econoom mag met de prijs gaan lopen omdat hij de fundamenten legde voor de behavioural finance-theorie. Dat is de economische leer die leentjebuur speelt bij de psychologie om te verklaren hoe de economie en financiële markten zich gedragen. Na het leeglopen van de desastreuze huizenbubbel in de VS, die de wereldeconomie op een haar na in een depressie stortte, is die theorie relevanter dan ooit.

Zowel Rajan als Brunnermeier heeft zijn jonge leeftijd tegen. Nobelprijswinnaars zijn doorgaans zestigers.

Al in 1981 tackelde Shiller met zijn studie naar de fluctuaties van aandelenkoersen de hypothese van de efficiënte markten die Eugene Fama ruim tien jaar eerder op punt stelde: 'Zeepbellen kunnen niet bestaan, omdat de markten zo efficiënt werken dat alle beschikbare informatie te allen tijde in de prijzen van financiële activa verrekend zitten.'

Ook Raghuram Rajan erkent het bestaan én het gevaar van zeepbellen. Opmerkelijk, want de Indiër heeft een leerstoel aan de Universiteit van Chicago, al sinds mensenheugenis een bastion van vrijemarktdenkers zoals Fama. Rajan, de voormalige hoofdeconoom van het Internationaal Monetair Fonds (IMF), is ongetwijfeld een van de interessantste economen van de jongste jaren. Zijn onderzoek spitst zich onder meer toe op het verband tussen verloning in de banksector en crisissen op de financiële markten. Rajan publiceerde dit jaar ook 'Fault Lines', waarin hij beschrijft hoe de Amerikaanse overheid zelf de kiemen voor de crisis zaaide door jarenlang het onderwijs te verwaarlozen, en in de plaats daarvan de banken te stimuleren om een expansief kredietbeleid te voeren.

Het Nobelprijscomité vindt de 47-jarige 'Raghu' misschien wel nog wat groen achter de oren. Nobelprijswinnaars zijn doorgaans zestigers. Om diezelfde reden is het onwaarschijnlijk dat de 41-jarige Princeton-econoom Markus Brunnermeier het haalt. Nochtans leverde de Duitser, een poulain van Fed-voorzitter Ben Bernanke, met zijn studiewerk naar liquiditeitscrisissen en kuddegedrag bij beleggers een uitzonderlijk betekenisvolle bijdrage tot de economische wetenschap.

'Als er één econoom al jarenlang de Nobelprijs Economie verdient, is het William Baumol. Maar er is een wereld van verschil tussen hem verdienen en hem krijgen.' Johan Van Overtveldt, hoofdeconoom van VKW Metena, voorspelde vorig jaar met Oliver Williamson (samen met Elinor Ostrom) als enige van de economen die De Tijd toen bevroeg, de laureaat van 2009.

'Baumol (88) is van de oude stempel. Hij heeft het hele economische landschap verkend en heeft geschreven over de analyse van bedrijfsprocessen en industriële organisatie.' De effectieve winnaar zou deze keer wel eens uit de hoek van de gedragseconomen kunnen komen, meent Van Overtveldt. Hij citeert Richard Thaler en Robert Shiller.

Barro's kritiek op Obama kan zijn nominatie in de weg staan.

JOHAN ALBRECHT, UGent

Ook Johan Albrecht, professor economie aan de UGent, schuift met macro-econoom Robert Barro een eeuwige Nobelprijskandidaat naar voor. De Harvard-prof staat vooral bekend voor de zogenaamde ricardiaanse equivalentie. Volgens die theorie maakt het niet uit of de overheid haar uitgaven financiert door belastingen of leningen. Als de overheid de belastingen verlaagt, verwachten gezinnen belastingverhogingen en daarom sparen ze meer en consumeren ze minder.'

'Het boek 'Economic Growth' dat Barro in 1995 samen met Xavier Sala-i-Martin publiceerde, is een echt standaardwerk', stelt Albrecht. 'Zijn onderzoek is vooral gefocust op de reële economie. Bovendien is hij zeer beslagen in concreet beleidsadvies.'

De UGent-econoom vreest dat Barro's expliciete standpunten een nominatie in de weg kunnen staan. 'Twee jaar geleden koos het Nobelprijscomité voor Paul Krugman. Dat werd toen door veel mensen geïnterpreteerd als een impliciete kritiek op het beleid van de toenmalige Amerikaanse president George Bush. Barro heeft van in het begin veel kritiek gehad over de manier waarop de huidige president, Barack Obama, de crisis heeft aangepakt. Dat kan slecht vallen.'

André Decoster, hoogleraar economie aan de KULeuven, gunt vooral de Schotse microeconoom Angus Deaton de onderscheiding. 'Hij leverde een fundamentele bijdrage tot de econometrie, die hij toepaste op relevante problemen, zoals de welvaartsmeting in ontwikkelingslanden. Hij onderzocht ook hoe de kwaliteit van de nationale rekeningen kan worden verbeterd.'

TEKSTEN:
DAAN BALLEGEER, BART HAECK, PETER DE GROOTE

NOBEL**WEETJES**

+++++ Strikt genomen bestaat de Nobelprijs economie niet. De Zweedse industrieel **Alfred Nobel** liet in zijn erfenis geen jaarlijkse prijs voor de economie na, wel voor de vrede, de literatuur, de geneeskunde, de chemie en de fysica. **+++++** De Zweedse centrale bank, de **Riksbank**, voegde in 1969 ter gelegenheid van haar 300-jarig bestaan een jaarlijkse prijs voor economie toe aan het vijftal. Het is de Riksbank die de geldprijs van 10 miljoen Zweedse kronen (1,1 miljoen euro) toekent, maar de toekenning en de administratie van de Nobelprijs economie is net als bij de vijf oorspronkelijke prijzen in handen van de Nobelstichting. **+++++** Doordat het prijzengeld al acht jaar niet meer is aangepast aan de inflatie, staat de reële waarde van de geldsom op het **laagste peil in een decennium**. Het beleggingsfonds waaruit het prijzengeld gehaald wordt, verloor in 2008 meer dan 22 procent van zijn waarde. Een groot deel ervan was geïnvesteerd in aandelen en vastgoed. **+++++** De onderscheiding is al 41 keer uitgereikt, maar telt **64 winnaars**. Vooral macro-economen krijgen de eer toebedeeld. **+++++** De instelling die het meeste laureaten heeft voortgebracht, is de **universiteit van Chicago**. Onder de tien winnaars zijn namen als Milton Friedman, Robert Lucas en Gary Becker. **+++++** Liefst 45 winnaars komen uit de **Verenigde Staten**. De Riksbank onderscheidde ook twee Zweden: Gunnar Myrdal in 1974 en Bertil Ohlin in 1977. **+++++** Een bizar feit is dat Nobelprijswinnaars **lang leven**. Vooral 1970-laureaat Paul Samuelson kon lang van de onderscheiding genieten. Hij overleed pas 39 jaar na de uitreiking ervan. De oudste nog levende winnaar is de 99-jarige Brit Ronald Coase. **+++++** Eén econoom kreeg de prijs **postuum**. William Vickrey overleed op 11 oktober 1996, drie dagen nadat hij hem gewonnen had. **+++++** Tot nu toe won nog maar **één vrouw** de Nobelprijs economie. Met de nominatie van Elinor Ostrom in 2009 hebben alle zes Nobelprijzen nu een winnares gehad. **+++++** Volgens de gokkantoren blijft Ostrom voorlopig de enige vrouw die de onderscheiding mocht ontvangen. De **topfavorieten** zijn Richard Thaler, Oliver Hart en Robert Shiller.

Nobelprijswinnaars **Economie**

2001	George **Akerlof**, Michael **Spence** & Joseph **Stiglitz**
2002	Daniel **Kahneman** & Vernon **Smith**
2003	Robert **Engle** & Clive **Granger**
2004	Finn **Kydland** & Edward **Prescott**
2005	Robert **Aumann** & Thomas **Schelling**
2006	Edmund **Phelps**
2007	Leonid **Hurwicz**, Eric **Maskin** & Roger **Myerson**
2008	Paul **Krugman**
2009	Elinor **Ostrom** & Oliver **Williamson**
2010	?

mediafin

'Niet minder maar meer economen nodig'

Handboek economie KULeuven grondig aangepast als gevolg van crisis

WOUTER VERVENNE

De financiële crisis heeft de economische wetenschap ter discussie gesteld. 'Toch zijn we ervan overtuigd dat we niet minder maar net meer economen nodig hebben.' Dat schrijft professor André Decoster in de inleiding van het grondig aangepaste handboek economie van de KULeuven, dat gisteren werd voorgesteld.

Decoster, eindredacteur en een van de negen auteurs, merkt wel op dat economen bescheidener moeten zijn. 'We hebben geen economen nodig die de absolute waarheid in pacht denken te hebben. We kunnen geen schijnzekerheden omvormen in zekerheden.'

In de hoofdstukken over macro-economie staat de financiële crisis centraal. Er is zelfs een nieuw hoofdstuk opgenomen dat uitlegt waarom macro-economische analyse nodig is. 'Het geheel is meer dan de som van de delen, onder meer omdat de macro-economie rekening houdt met het bestaan van geld en de micro-economie niet.'

Voorts krijgt de speltheorie meer aandacht. Ten slotte zijn hoofdstukken toegevoegd over economische groei en over internationale kapitaalstromen en migratie.

GROTE VOORUITGANG

Mede-auteur Erik Schokkaert beklemtoonde in een kort debat dat de economische wetenschap de jongste decennia grote vooruitgang heeft geboekt. 'Toen ik student was, was economie niet interessant. Men veronderstelde toen bijna altijd dat er perfecte concurrentie bestond. Sociale processen die afwijken van markten werden niet bekeken, nu wel. We doen het veel beter dan vroeger, maar we zijn niet perfect.'

André Decoster. © SVH

Schokkaert noemt 'formalisering', het gebruik van wiskunde in de economie, op zich positief. Maar hij waarschuwt dat een kritische houding tegenover formalisering nodig is. UCL-professor Philippe Van Parijs sloot zich daar bij aan. 'Economie mag niet ontaarden in toegepaste wiskunde.'

De oplage van de nieuwe, zevende editie bedraagt 15.000 exemplaren. Van de vorige edities zijn samen meer dan 100.000 exemplaren verkocht.

■ Economie - een inleiding, Universitaire Pers Leuven, 912 bladzijden, 45 euro.